

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ludvíka Davida, soudce Vojtěcha Šimíčka a soudce zpravodaje Jaroslava Fenyka o ústavní stížnosti stěžovatele **P. S.**, t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody, zastoupeného Mgr. Martou Ptáčkovou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 15, Brno, směřující proti rozsudku Okresního soudu Brno – venkov ze dne 3. 3. 2015, č.j. Nc 121/2013-242, a proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2016, č.j. 13 Co 165/2015-330, za účasti Okresního soudu Brno – venkov a Krajského soudu v Brně jako účastníků řízení, J. R., matky nezletilých dětí, zastoupené JUDr. Jiřím Rafajem, advokátem se sídlem Vlhká 25, Brno, jako vedlejší účastníce řízení a nezletilých dětí F. S. a Š. S., obou zastoupených opatrovníkem Městským úřadem Šlapanice, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

I. Výrokem V. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2016, č. j. 13 Co 165/2015-330, bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

II. Výrok V. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2016, č. j. 13 Co 165/2015-330, se proto ruší.

III. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění:

I.

1. Rozsudkem Okresního soudu Brno – venkov ze dne 3. 3. 2015, č.j. Nc 121/2013-242, bylo ve výroku I. rozhodnuto o svěřeni nezletilého F. s účinností od 1. 9. 2011 do výchovy matky, výrokem II. rozsudku bylo stěžovateli uloženo hradit na jeho výživu počínaje dnem 1. 9. 2011 částku 1.600,- Kč měsíčně a počínaje dnem 1. 3. 2013 částku 1.000,- Kč měsíčně. Výrokem III. soud určil dluh stěžovatele na výživném pro nezletilého F. za dobu od 1. 9. 2011 do 28. 2. 2013 částkou 28.800,- Kč a za dobu od 1. 3. 2013 do 28. 2. 2015 částkou 18.785,- Kč a stěžovateli uložil povinnost zaplatit tyto částky do tří měsíců od právní moci rozsudku. Výrokem IV. rozsudku soud zamítl návrh stěžovatele, kterým se domáhal změny výchovy u nezletilé Š. a výrokem V. rozhodl o snížení výživného stěžovateli na tuto nezletilou stanoveného rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2013, č.j. 23 Nc 20/2012-88, částkou 2.500,- Kč měsíčně od 1. 6. 2014 na částku 1.000,- Kč měsíčně. Styk stěžovatele s oběma nezletilými dětmi upravil soud výrokem VI. rozsudku tak, že stěžovatel je oprávněn stýkat se s nimi každý

sudý víkend v roce od pátku 15 hodin do pondělí 8 hodin a dále každé úterý a čtvrtek od 15 hodin do 8 hodin následujícího dne. Jako místo, kde si má stěžovatel nezletilé vyzvedávat a předávat, byla výrokem VII. stanovena mateřská škola, kterou obě děti navštěvují. Konečně výrokem VIII. soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2016, č.j. 13 Co 165/2015-330, bylo ve výroku I. zastaveno odvolací řízení o odvolání stěžovatele, směřujícího proti výroku I. rozsudku okresního soudu o úpravě výchovy nezletilého F. a proti výroku IV. tohoto rozsudku, jímž byl zamítnut návrh stěžovatele na změnu výchovy nezletilé Š. Výrokem II. krajský soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. tak, že stěžovatel je povinen přispívat na výživu nezletilého F. počínaje dnem 1. 9. 2011 částkou 1.650,- Kč měsíčně. Výrokem III. krajský soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku III. tak, že dlužné výživné na nezletilého F. za dobu od 1. 9. 2011 do 30. 9. 2016 v částce 66.522,- Kč je stěžovatel povinen zaplatit do tří měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Výrokem IV. krajský soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku V. tak, že výživné stanovené stěžovateli na nezletilou Š. naposledy rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2013, č.j. 23 Nc 20/2012-88, částkou 2.500,- Kč měsíčně, se počínaje dnem 10. 4. 2013 snižuje na částku 1.650,- Kč měsíčně. Výrokem V. krajský soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocih VI. a VII. tak, že styk stěžovatele s nezletilými Š. a F. se neupravuje. Výrokem VI. krajský soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

II.

3. Jak soud prvního stupně, tak především soud odvolací podle přesvědčení stěžovatele porušily jeho základní práva zaručená čl. 10 odst. 2, čl. 11 odst. 1, čl. 32 odst. 1, čl. 32 odst. 4, čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. V době od vyhlášení rozsudku okresního soudu do chvíle, kdy se věcí zabýval soud odvolací, stěžovatel nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody. Na tuto skutečnost musel odvolací soud ve svém rozhodnutí reagovat, podle stěžovatele tak však z velké části učinil chybně. Pochybení stěžovatel shledává v rozhodnutí o styku s dětmi a o vyživovací povinnosti.

4. Stěžovatel namítá, že odvolací soud ve výroku V. rozhodl tak, že jeho styk s dětmi se neupravuje a tento výrok odůvodnil pouze tím, že děti nevědí, že je ve výkonu trestu odnětí svobody a návštěva ve věznici by pro ně mohla znamenat trauma, což není z hlediska perspektivy jejich vztahu žádoucí. Stěžovatel si je vědom toho, že jeho aktuální situace možnost styku s dětmi komplikuje, nicméně ani pobyt ve vězení by podle něj neměl vést k naprostému zamezení styku mezi rodičem a dětmi. Stěžovatel upozorňuje, že odvolací soud jeho styk s dětmi neomezil ani nezakázal, pouze přistoupil k tomu, že jej neupravil. Podle stěžovatele je nicméně z postoje matky dětí zřejmé, že je mu jakýkoliv kontakt s dětmi reálně odepřen a svým rozhodnutím proto odvolací soud jeho styk s dětmi v podstatě zcela vyloučil. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na to, že před nástupem k výkonu trestu jeho styk s dětmi řádně probíhal a původně usiloval i o svěřeni dětí do své péče. Výkonem trestu se okolnosti změnily, čemuž měl podle něj soud úpravu styku přizpůsobit, nikoliv styk neupravit vůbec. Stěžovatel navíc v průběhu řízení navrhoval možnosti, jak styk s dětmi realizovat. I pokud by totiž byl podmíněně propuštěn, jeho styk s dětmi by za současného stavu neprobíhal téměř tři roky, což s

ohledem na jejich věk a možnost následné obnovy vzájemného vztahu stěžovatel považuje za zcela nepřijatelné řešení.

5. Pokud jde o otázku vyživovací povinnosti, odvolací soud výživné oproti rozsudku okresního soudu navýšil. Dle mínění stěžovatele tak učinil bez podstatných důvodů, aniž by se dostatečným způsobem zabýval příjmy matky dětí a jejího partnera. Za nesprávný pak stěžovatel považuje také závěr soudu, že lhůta tří měsíců na zaplacení dlužného výživného ve výši 66.522,- Kč je přiměřená, když má za to, že soud nezohlednil jeho aktuální schopnost dlužné výživné uhradit.

III.

6. K posouzení důvodnosti ústavní stížnosti si Ústavní soud vyžádal vyjádření Okresního soudu Brno – venkov a Krajského soudu v Brně, jako účastníků řízení, a vyjádření matky nezletilých dětí, J. R., jako vedlejší účastnice řízení. Ústavní soud usnesením ze dne 9. 2. 2017, sp. zn. II. ÚS 22/17, vedlejšími účastníkům - nezletilému F. S., nar. 2009, a nezletilé Š. S., nar. 2010, ustanovil jako opatrovníka pro zastupování v řízení před Ústavním soudem Městský úřad Šlapanice, který byl taktéž vyzván, aby se k ústavní stížnosti vyjádřil.

7. Okresní soud Brno – venkov odkázal na odůvodnění svého rozsudku ze dne 3. 3. 2015, č.j. Nc 121/2013-242, s tím, že ústavní stížnost považuje za nedůvodnou. Upozornil přitom, že v době, kdy ve věci rozhodoval, byly poměry na straně stěžovatele jiné, než když rozhodoval Krajský soud v Brně, vzhledem k tomu, že stěžovatel v mezidobí nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody.

8. Krajský soud v Brně plně odkázal na rozsudek ze dne 6. 10. 2016, č.j. 13 Co 165/2015-330, jeho důvody a průběh řízení předcházející jeho vydání. Dále krajský soud uvedl, že pokud stěžovatel rozhodnutí vytýká, že nerespektuje jeho právo na rodinný život, soudní ochranu a právo vlastnit majetek, pak výkonu těchto práv se zbavil svým opakujícím se protiprávním jednáním, přičemž z průběhu řízení nevyplývá, že by měl zájem udržovat kontakt s dětmi alespoň způsobem odpovídajícím jeho postavení. Porušení práv stěžovatele si krajský soud není vědom, a proto navrhl, aby ústavní stížnost byla zamítnuta.

9. Městský úřad Šlapanice, jako opatrovník nezletilých dětí, v rámci svého vyjádření informoval, že dne 16. 2. 2016 mu byl doručen dopis stěžovatele, ve kterém žádal o návrh řešení realizace styku s dětmi ve věznici. K tomu matka nezletilých sdělila, že o otcově odsouzení a pobytu ve vězení děti neinformovala, aby udržela jejich příznivé mínění o něm. S návštěvami dětí ve věznici z tohoto důvodu a i vzhledem k věku dětí nesouhlasila. Pracovníci orgánu sociálněprávní ochrany dětí s matkou nezletilých naposledy jednali dne 18. 4. 2016, kdy mimo jiné uvedla, že do doby nástupu do věznice se stěžovatel s dětmi vídal pravidelně, na jejich výživu však nepřispíval a od prosince 2015 zasílá přítelkyně stěžovatele k rukám matky výživné ve výši 3.500,- Kč měsíčně, čímž začala splácet i dluh stěžovatele na výživném na nezletilou Š. To, že styk stěžovatele s dětmi nebyl soudně upraven, vnímá orgán sociálněprávní ochrany dětí jako úkol a možnost pro oba rodiče dohodnout se na společném postupu, tedy zda a jak dětem sdělit skutečnost, že je stěžovatel ve výkonu trestu, přičemž teprve po vyjasnění této otázky je možné diskutovat o formě a frekvenci jeho styku s dětmi. Dle orgánu sociálněprávní ochrany dětí je zřejmé, že v této situaci nemohl soud striktně rozhodnout

o styku dětí se stěžovatelem ve věznici, aniž by riskoval nepříznivé dopady na psychiku dětí a na jejich vztah ke stěžovateli.

10. Podle vyjádření vedlejší účastnice J. R. (matky nezletilých dětí) není pravdou, že by neupravením styku stěžovatele s dětmi došlo k zásahu do jeho práv. Skutečnost, že jsou děti mladé a v takovém stupni psychického vývoje, že by jim návštěva věznice mohla způsobit újmu, není situací trvalou. Soud podle ní správně ponechal volnost v tom, že styk může probíhat na základě konkrétního posouzení stupně vyspělosti dětí matkou a nikoliv vnuceným pokynem k jejich nedobrovolné návštěvě nápravného zařízení. V době rozhodování soudu děti nevěděly, že je stěžovatel ve výkonu trestu a i opatrovník se přikláněl k názoru, že děti nemají být návštěvami vězení traumatizovány. Po poradě s psychologkou jim byla tato skutečnost šetrně sdělena a byl jim předán dopis od stěžovatele. Doposud mu odepsat nechtěly a do věznice za ním prozatím také nechtějí. Dle vedlejší účastnice je tak zjevné, že děti jsou se situací přiměřeně jejich věku seznamovány a k osobním kontaktům mezi nimi a stěžovatelem v budoucnu dojde. To je však závislé na míře postupného vývoje dětí, kterou nelze soudem stanovit exaktně dopředu a v době svého rozhodování tak krajský soud správně posoudil, že pro děti ve věku 7 a 6 let by takové návštěvy byly kontraproduktivní. Pokud jde o otázku vyživovací povinnosti, stěžovatel dle vedlejší účastnice dlouhodobě činí vše pro to, aby svou vyživovací povinnost nemusel plnit, a usiluje o to, aby nemusel hradit výživné ani za období, kdy ještě řádně vydělával. Námitky současné horší finanční situace tudíž v otázce jeho ochoty plnit výživné nejsou relevantní, přičemž zároveň podle ní v žádném případě nelze preferovat zájmy stěžovatele na co nejnižším výživném nad zájmy nezletilých dětí na výživném v řádné výši. Také vedlejší účastnice proto ve svém vyjádření navrhla, aby ústavní stížnost byla zamítnuta.

11. Výše uvedená vyjádření zaslal Ústavní soud stěžovateli k replice. Stěžovatel se ohradil proti tvrzení krajského soudu, že se výkonu práva na rodinný život, soudní ochranu a práva vlastnit majetek měl zbavit svým protiprávním jednáním. Krajský soud tímto podle stěžovatele v podstatě naznačuje, že jakožto osobě vykonávající trest odnětí svobody by mu snad neměla náležet základní lidská práva a svobody. Opatrovníkovi, který byl opatrovníkem dětí již v řízení před obecnými soudy, stěžovatel vytkl pasivní postoj a uvádění nepřesných informací. Dále stěžovatel upozornil na neochotu matky nezletilých komunikovat a poukázal na to, že dětem několikrát psal, dopisy jim však nebyly předávány, proto další dopis dětem zaslal přes opatrovníka i s žádostí o telefonní číslo, které však nezískal ani od matky dětí, ani od opatrovníka a dostal se tak do situace, kdy děti nemůže žádným způsobem kontaktovat a udržovat s nimi styk alespoň na dálku. Stěžovatel shrnul, že děti nechce zatěžovat pravidelnými častými návštěvami, ale je podle něj i v zájmu dětí, aby jejich styk nebyl zcela omezen, přičemž věznice Rapotice je pro návštěvy dětí, které v ní standardně probíhají, uzpůsobena velmi dobře.

IV.

12. Dle čl. 83 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) je Ústavní soud soudním orgánem ochrany ústavnosti. Není však součástí soustavy soudů (čl. 91 Ústavy) a není povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad jiných než ústavních předpisů, jakož i jejich aplikace při řešení konkrétních případů, je záležitostí obecných soudů. Pravomoc Ústavního soudu je založena výlučně k přezkumu rozhodnutí z hlediska dodržení ústavněprávních principů, tj. toho, zda nebyla dotčena ústavně zaručená práva účastníků, zda řízení bylo vedeno

v souladu s těmito principy a zda lze řízení jako celek pokládat za spravedlivé. Do rozhodovací činnosti obecných soudů je pak Ústavní soud oprávněn zasáhnout tehdy, došlo-li v řízení, jehož byl stěžovatel účastníkem, a posléze rozhodnutím v něm vydaným, k porušení základních práv a svobod stěžovatele chráněných ústavním pořádkem [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy].

13. Ústavní soud vzal v úvahu stěžovatelem předložená tvrzení, zvážil obsah ústavní stížnosti napadených rozhodnutí, zohlednil vyžádaná vyjádření a repliku stěžovatele a po prostudování spisového materiálu, který si za účelem posouzení ústavní stížnosti vyžádal, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

14. Ústavní soud shledal, že výrokem V. rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým tento soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích VI. a VII. tak, že styk stěžovatele s nezletilými Š. a F. se neupravuje, bylo zasaženo právo stěžovatele na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

V.

15. Článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dle kterého má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence, sice směřuje zejména k ochraně jednotlivce před svévolnými zásahy státních orgánů, ale nadto ukládá státu taktéž pozitivní povinnosti spočívající v účinném respektování rodinného života. Je-li prokázána existence rodinného vztahu, měl by stát v zásadě jednat tak, aby umožnil rozvoj tohoto vztahu, a měl by přijmout vhodná opatření k navázání styku mezi dotyčným rodičem a dítětem (*T. proti České republice*, rozsudek ze dne 17. 7. 2014, stížnost č. 19315/11, § 107). Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře pravidelně shledává porušení práva na respektování rodinného života, je-li rodiči zbavenému osobní svobody (výkon vazby či trestu odnětí svobody) bráněno v návštěvách rodinných příslušníků včetně dětí. Za nepřipustná omezení mohou být považovány např. délka návštěvy, frekvence, podmínky (např. oddělení sklem) nebo i vzdálenost vězení od místa pobytu rodiny - k tomu viz např. *Nowicka proti Polsku*, rozsudek ze dne 3. 12. 2002, stížnost č. 30218/96, *Khoroshenko proti Rusku*, rozsudek velkého senátu ze dne 30. 6. 2015, stížnost č. 41418/04, *Horych proti Polsku*, rozsudek ze dne 17. 4. 2012, stížnost č. 13621/08. Omezení soukromého a rodinného života vězně je nedílnou součástí výkonu trestu odnětí svobody. V rámci respektování práva vězně na rodinný život je nicméně nezbytné, aby státní orgány umožnily, popř. pomohly vězni zachovat kontakt s nejbližší rodinou (*Lavents proti Lotyšsku*, rozsudek ze dne 28. 11. 2002, stížnost č. 58442/00, § 139).

16. Důraz na kontakt vězně s vnějším světem a rozvoj rodinných vztahů kladou také Evropská vězeňská pravidla. Dle bodu 24.1 těchto pravidel musí být vězňům dovoleno komunikovat co možná nejčastěji, písemně, telefonicky nebo jinými formami komunikace s jejich rodinami, jinými osobami a zástupci externích organizací, a přijímat návštěvy těchto osob a dle bodu 24.4 musí být návštěvy organizovány tak, aby vězni měli možnost udržovat a rozvíjet rodinné vztahy co možná nejnормálnějším způsobem.

17. Státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy o právech dítěte, uznávají právo dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma

rodiči, ledaže by to bylo v rozporu se zájmy dítěte (čl. 9 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte). Taktéž dle čl. 4 Úmluvy o styku s dětmi mají dítě a jeho rodiče právo navázat a udržovat vzájemný pravidelný styk, který lze omezit nebo vyloučit pouze tam, kde to je nezbytné v nejlepším zájmu dítěte. V případě, že není v nejlepším zájmu dítěte udržovat styk s jedním z rodičů bez dohledu, je třeba zvážit možnost osobního styku s dohledem nebo jiné formy styku s tímto rodičem. Pro účely této úmluvy přitom „styk“ znamená jak pobyt dítěte, které po omezenou dobu zůstane nebo se setká s nějakou osobou uvedenou v člancích 4 až 5, se kterou obvykle nežije, tak jakákoliv forma komunikace mezi dítětem a touto osobou, ale i poskytnutí informací této osobě o dítěti nebo dítěti o této osobě (viz čl. 2 Úmluvy o styku s dětmi). Také dle čl. 24 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie má každé dítě právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho zájmy.

18. Dle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod je péče o děti a jejich výchova právem rodičů; děti mají právo na rodičovskou výchovu a péči. Práva rodičů mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona. Dle § 888 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, má dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže; soud může také určit podmínky styku, zejména místo, kde k němu má dojít, jakož i určit osoby, které se smějí, popřípadě nesmějí styku účastnit. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk dítěte s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat.

19. Podle judikatury Ústavního soudu je svěřením nezletilého dítěte do péče jednoho z rodičů či do jejich střídavé péče, úprava styku toho z rodičů, kterému nezletilé dítě do péče nebylo svěřeno, nebo stanovení výše výživného výsledkem hodnocení důkazů provedených obecnými soudy a spadá tak do jejich nezávislé pravomoci. Při rozhodování ve věcech práva rodinného je proto především na obecných soudech, aby vyšly z individuálních okolností každého případu a z nich vyplývajícího zájmu dítěte (srov. čl. 3 Úmluvy o právech dítěte), který musí být vždy prioritním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí. Soudy musí pečlivě uvážit, jaký výchovný model je v danou chvíli nejvhodnější a v nejlepším zájmu konkrétního dítěte, kterému z rodičů dítě do péče svěřit a jak co nejcitlivěji a nejvhodněji upravit styk nezletilého dítěte s tím rodičem, kterému do péče svěřeno nebylo. Úkolem soudu zároveň je snažit se nalézt takové řešení, které nebude omezovat ani právo rodiče zaručené v čl. 32 odst. 4 Listiny. Posouzení těchto otázek přitom patří primárně do kompetence obecných soudů, které mají povinnost vyložit, na základě jakých skutečností rozhodly tak, jak rozhodly, a toto své rozhodnutí také musí přesvědčivým způsobem odůvodnit.

20. Výše uvedeným požadavkům kladeným na rozhodování v rodinných věcech ustálenou judikaturou Ústavního soudu však krajský soud v otázce úpravy styku stěžovatele s nezletilými dětmi podle přesvědčení Ústavního soudu nedostál, jelikož své rozhodnutí v tomto ohledu odůvodnil nedostatečně.

VI.

21. Krajský soud v Brně odůvodnil výrok V. rozsudku, kterým změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že styk stěžovatele s nezletilými dětmi se neupravuje, následujícím způsobem: *„Konečně odvolací soud posuzoval otázku úpravy styku otce s nezletilými za situace, kdy je otec od listopadu 2015 výkonu trestu, aniž s dětmi od té doby navázal jakýkoliv kontakt a dospěl, ve shodě s matkou i opatrovníkem dětí, k závěru, že za této situace není odůvodněno jeho styk s dětmi upravovat soudním rozhodnutím. Děti o tom, že je otec ve výkonu trestu dosud nevědí, což je v zajmu udržení jejich příznivého povědomí o otci, žádoucí. Návštěva otce v prostředí věznice by pro ně mohla znamenat trauma s nepříznivým dopadem do jejich psychiky i do vztahu k otci, což není z hlediska perspektivy jejich vztahů žádoucí.“*

22. V době rozhodování krajského soudu tedy nezletilé děti o skutečnosti, že je stěžovatel ve vězení, nevěděly, přičemž krajský soud konstatoval, že je to *„v zájmu udržení jejich příznivého povědomí o otci žádoucí“*. Již s tímto tvrzením krajského soudu však lze polemizovat. Přestože je možné v obecné rovině pochopit důvody, které krajský soud k tomuto názoru pravděpodobně vedly (byť se tyto bohužel nijak nepromítly do samotného odůvodnění rozhodnutí), lze se domnívat, že stejně dobře (a ne-li dokonce lépe) ob stojí také názor přesně opačný, tedy že by v nejlepším zájmu dětí naopak bylo, pokud by jim šetrným způsobem přiměřeným jejich věku byla sdělena pravda, tedy že je stěžovatel ve výkonu trestu a z objektivních důvodů je tak může kontaktovat jen s obtížemi vyplývajícími z jeho pobytu ve vězení, než aby jim jejich okolí o skutečných důvodech náhlé absence otce v jejich životě lhalo nebo jim v tomto směru nesdělilo vůbec žádné informace. Zatajování skutečných důvodů nepřítomnosti některého z rodičů by přitom děti mohlo přivést k mylné a nepochybně zraňující domněnce, že o ně tento rodič ztratil zájem a bez dalšího je opustil. Ostatně právo dítěte, které má dostatečnou schopnost chápání, dostávat veškeré informace, být konzultováno a vyjadřovat vlastní názor, pokud to není zjevně v rozporu s jejich nejlepšími zájmy, vyplývá také z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o styku s dětmi.

23. Pokud v odůvodnění rozsudku krajský soud dále uvádí, že *„návštěva otce v prostředí věznice by pro ně mohla znamenat trauma s nepříznivým dopadem do jejich psychiky i do vztahu k otci, což není z hlediska perspektivy jejich vztahů žádoucí“*, jedná se toliko o předpoklad soudu, který však ve vztahu ke konkrétním účastníkům předmětného řízení není nijak zdůvodněn a podložen jakýmkoliv argumenty. Krajský soud se dětí na jejich potřebu stěžovatele i nadále osobně vídat a na jejich případnou ochotu navštívit jej ve věznici nedotazoval, což lze s přihlédnutím k jejich relativně nízkému věku (v době řízení 7 a 6 let) akceptovat, nedotazoval se jich však na to ani opatrovník a k otázce vhodnosti návštěv stěžovatele dětmi ve vězení a případného dopadu na jejich psychiku a vztah k otci nebylo soudem vyžádáno ani odborné vyjádření ani znalecký posudek. Výše uvedený názor krajského soudu, ke kterému dospěl, aniž by blíže rozvedl důvody, které jej k tomu vedly, tedy představuje pouze jakousi „obecnou pravdu“, kterou lze ovšem aplikovat pokaždé, když soud rozhoduje o úpravě rodinných poměrů a jeden z rodičů je ve výkonu trestu odnětí svobody. Pokud druhý rodič nesouhlasí s myšlenkou návštěv rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody a není dobrovolně ochoten děti do věznice doprovodit, případně je předat jiné doprovázející osobě, lze jakýkoliv přímý styk rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody s nezletilými dětmi tímto obecným konstatováním ve všech obdobných případech vyloučit, a to bez ohledu na jistě specifické okolnosti jednotlivých případů.

24. Navíc jestliže by názor krajského soudu, že návštěva věznice by pro děti mohla znamenat trauma s nepříznivým dopadem do jejich psychiky i do vztahu k vězněnému rodiči, měl být obecně platný, není zřejmé, proč zákon návštěvy nezletilých ve věznici výslovně umožňuje (viz § 19 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů) a proč jsou ve věznicích stále častěji zřizovány a využívány také speciální místnosti pro návštěvy s dětmi. Přestože rozsah případného styku nezletilých dětí s rodičem, který je ve výkonu trestu odnětí svobody, bude nutně podstatně nižší, než je tomu běžně u rodiče, který se ve výkonu trestu odnětí svobody nenachází, lze si (pokud to další okolnosti umožňují) úpravu takového styku alespoň v minimálním rozsahu jistě představit.

25. Oproti tomu automatický předpoklad možné traumatizace nezletilých, kteří možnost návštěvy jakékoliv blízké osoby (tedy nikoliv nutně jen rodiče) ve věznici využijí, se Ústavnímu soudu jeví jako poněkud jednostranný a blíže neodůvodněný. Ústavní soud připouští, že konfrontace dítěte nízkého věku s odsouzením jednoho z rodičů k výkonu trestu odnětí svobody nebo se samotným prostředím věznice nemusí být vždy v zájmu nezletilého, nicméně tento závěr by měl být ze strany soudů vždy alespoň minimálním způsobem zdůvodněn. Negativní dopad na psychické zdraví dětí a jejich vztah ke střezovateli však v tomto případě krajský soud pouze předvídá, a to bez jakýchkoliv relevantních podkladů, aniž by sám k takovým závěrům disponoval dostatečnými odbornými znalostmi. Zcela přitom opomíjí také druhou stranu problému, tedy možnost, že v zájmu nezletilých dětí naopak nemusí být to, že jednoho z rodičů s ohledem na délku výkonu trestu třeba i několik let neuvidí nebo s ním dokonce vůbec nebudou v kontaktu.

26. S rozhodováním o styku dítěte s rodičem ve výkonu trestu odnětí svobody se lze přitom setkat také v kontextu judikatury jednotlivých evropských zemí. Jak vyplývá z analýzy zpracované Analytickým oddělením Ústavního soudu pro účely rozhodnutí o této ústavní stížnosti, například Vrchní zemský soud (OLG) Hamm v usnesení ze dne 6. 1. 2003, sp. zn. 8 WF 288/02, uvedl, že je nepřipustné, aby bylo bráněno otci ve styku s nezletilým, který se narodil až poté, co byl otec již ve výkonu trestu, jenom z toho důvodu, že je ve výkonu trestu, když pokud to okolnosti umožňují, tj. jsou rámcově vytvořeny podmínky pro styk s nezletilým tak, aby nebyl ohrožen jeho zájem, pak styk nezletilého s rodičem nemůže být bráněno. Nakloněny rozhodování o styku dítěte se svým uvězněným rodičem jsou i soudy ve Francii. Výkon trestu odnětí svobody není považován za dostatečný důvod vylučující styk s dítětem. Tím by mohl být nezájem rodiče o dítě, za který ale nelze považovat výkon trestu odnětí svobody (Court Cassation, první občanskoprávní senát, 16. 3. 2016, n° 15-10780). Rozsah styku rodiče ve výkonu trestu s jeho dítětem musí stanovit soud a nemůže takovéto rozhodnutí přenést na vězeňskou službu nebo vůli rodičů (Court Cassation, první občanskoprávní senát, 6. 12. 2005, n° 04-19180). Soudy musí vzít v potaz i zájem dítěte a podmínky, v nichž k návštěvám dochází - zkoumají stabilní stav dítěte a vychází z posudků psychiatrů. Pokud znalec dospěje k závěru, že konfrontace dítěte s trestem rodiče by mohla mít dopad na jeho stabilitu, může rozhodnutí soudu nižšího stupně o styku změnit (Court Cassation, 13. 3. 2007, n° 06-12655). O styku nezletilého dítěte se svým uvězněným otcem rozhodl například také Odvolací soud v Aix-en-Provence usnesením č. 12/02999 ze dne 28. 5. 2013, který stanovil, že tento styk bude probíhat v prostorách věznice jedenkrát za měsíc. Za zmínku pak stojí také rozhodnutí Krajského soudu v Banské Bystrici, který usnesením ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 16 CoP/55/2015, částečně

zrušil rozsudek soudu prvního stupně, protože i přes návrh otce nacházejícího se ve výkonu trestu odnětí svobody nijak neupravil jeho styk s nezletilými dětmi s odůvodněním, že vzhledem k plánovanému brzkému ukončení výkonu trestu by se navrhovaná úprava minula účinkem a že rovněž prostředí věznice nelze považovat za vhodné místo, které by měly nezletilé děti navštěvovat. Krajský soud uložil okresnímu soudu v dalším řízení znovu zjišťovat okolnosti podstatné pro možnost realizace styku otce s nezletilými dětmi a poukázal na to, že pokud okresní soud areál výkonu trestu odnětí svobody nepovažuje za vhodné místo pro návštěvy nezletilých dětí, nemůže rozhodnout tak, že styk otce s nezletilými neupraví, ale návrh otce zamítne.

27. Jak je z již uvedeného patrné, Krajský soud v Brně se vzhledem k presumpci potenciálního nepříznivého dopadu do psychiky dětí a jejich vztahu ke stěžovateli rozhodl neupravit jejich styk prostřednictvím návštěv ve věznici. Zároveň však zcela opomněl zvážit alespoň možnost nepřímého styku mezi stěžovatelem a jeho nezletilými dětmi.

28. Styk rodiče s dítětem je přitom třeba chápat nejenom jako přímý styk, tedy osobní kontakt rodiče s dítětem po soudem stanovenou nebo rodiči dohodnutou dobu, ale rovněž i jako nepřímý styk, který je realizován prostřednictvím nejrůznějších forem komunikace jako je kontakt prostřednictvím dopisů, telefonátů, SMS zpráv, e-mailů nebo jiných forem elektronické komunikace (například prostřednictvím programu Skype nebo sociální sítě Facebook). Navzdory preferenci osobního kontaktu rodiče s dítětem, může být v odůvodněných případech tento přímý styk nahrazen či doplněn právě stykem nepřímým, tak aby bylo možné v co možná nejširší míře zabezpečit udržení rodinných vazeb dítěte s rodičem, který je nemá ve své péči. V praxi půjde o případy, kdy přímý styk nebude možný nebo bude možný pouze ojediněle, např. z důvodu velké geografické vzdálenosti, nemoci nebo pobytu v nemocnici nebo například právě z důvodu výkonu trestu odnětí svobody. V těchto a podobných případech by soudy měly zvažovat možnosti nepřímého styku rodiče a dítěte vedle osobního kontaktu nebo místo něj.

29. V této souvislosti lze odkázat například na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 2. 2004, sp. zn. 25 Co 226/2003, dle kterého není vyloučeno upravit styk rodiče s dítětem ve formě jiné než osobní (tedy např. písemné, telefonické či prostřednictvím výpočetní techniky) a na rodiči povinném styk umožnit pak je, aby z hlediska svého výchovného působení dítě ke styku řádně připravil, tedy aby ve stanoveném termínu a po stanovenou dobu zajistil dítěti možnost realizace dané formy styku, tedy kupříkladu zajistil přítomnost dítěte v danou dobu u telefonu, počítače či podobně. Také dle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky Liberec ze dne 11. 6. 2012, sp. zn. 73 Co 286/2012, který potvrdil usnesení soudu prvního stupně, který matce uložil povinnost umožnit otcí pravidelný styk s nezletilou dcerou prostřednictvím komunikačního programu Skype, lze v odůvodněných případech nahradit osobní styk rodiče s dítětem jiným způsobem, např. prostřednictvím výpočetní techniky, tzv. elektronickou poštou, internetovou komunikací (Skype, Facebook apod.), nebo telefonicky. Ústavní soud pak v nedávné době rozhodoval o ústavní stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2013, č.j. 30 Co 578/2012-874, kterým byl styk mezi dcerou a otcem taktéž upraven prostřednictvím výpočetní techniky, tzv. elektronické pošty (e-mailu) - otec byl oprávněn každý měsíc v roce nejpozději do 15. dne zaslat na předem určenou e-mailovou adresu jeden e-mail nezletilé dceři, jejíž matka musela zajistit realizaci této formy styku a umožnit jí přečtení tohoto e-mailu.

Ústavní soud uvedl, že při zohlednění úrovně technického pokroku jde styk upravit i v jiné formě než osobním kontaktem a poukázal na to, že kontakt s dítětem pomocí informačních technologií je jednou z forem styku rodiče s dítětem, se kterou rozhodovací praxe obecných soudů počítá (viz usnesení ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. II. ÚS 58/14).

30. Krajský soud v Brně se však v rámci svého rozhodování možností upravit styk stěžovatele s jeho nezletilými dětmi alespoň prostřednictvím nepřímého styku vůbec nezabýval. Za situace, kdy se stěžovatel nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, přitom přichází do úvahy zejména kontakt písemný nebo telefonický, případně jejich kombinace. Tyto činnosti by nezletilé děti i jejich matku zatížily minimálním způsobem, zároveň by však mohly významným způsobem přispět k tomu, že styk stěžovatele s nezletilými dětmi nebude zcela přerušen a on tak pro ně nebude v důsledku svého odsouzení a běhu času, poté, co se vrátí z výkonu trestu, zcela neznámým člověkem.

31. Skutečnost, že Krajský soud v Brně možnost přímého či nepřímého styku stěžovatele s nezletilými dětmi důkladněji nezhodnotil a blíže se k ní v odůvodnění rozsudku nevyjádřil, je přitom třeba vnímat jako pochybení také z následujících důvodů.

32. V rámci vyjádření k ústavní stížnosti Krajský soud v Brně uvedl, že „z průběhu řízení nevyplývá, že by (pozn. stěžovatel) měl zájem udržovat kontakt s dětmi alespoň způsobem odpovídajícím jeho postavení“. Z obsahu vyžádaného spisového materiálu však Ústavní soud zjistil, že dle výchovné zprávy opatrovníka nezletilých dětí, Městského úřadu Šlapanice, ze dne 4. 5. 2016, stěžovatel již dne 16. 2. 2016 žádal o návrh řešení realizace styku s dětmi vzhledem k výkonu trestu odnětí svobody (viz č.l. 275 spisu). Z protokolu o jednání před odvolacím soudem ze dne 28. 7. 2016 je pak zřejmé, že právní zástupkyně stěžovatele se matky dětí dotazovala na její názor na úpravu styku a dále navrhla upravit styk stěžovatele a nezletilých prostřednictvím jejich návštěv ve věznici za doprovodu současné partnerky stěžovatele, kterou děti dobře znají (viz č.l. 286 spisu). V rámci protokolu o výslechu před dožádaným soudem sepsaným ve věznici Rapotice dne 25. 8. 2016 pak stěžovatel zopakoval své přání, aby ho děti navštívily ve věznici (viz č.l. 304 spisu). Při jednání před odvolacím soudem dne 6. 10. 2016 právní zástupkyně stěžovatele uvedla, že věznice je na styk rodičů s dětmi vybavena a poukázala na to, že je v zájmu dětí, aby byly v kontaktu se stěžovatelem i po dobu, kdy je ve výkonu trestu (viz č.l. 328 spisu).

33. Ze spisového materiálu je tedy zřejmé, že stěžovatel navrhl upravit jeho styk s nezletilými dětmi a uvedl také způsob, jak by k tomu mohlo docházet. Před jeho nástupem k výkonu trestu odnětí svobody navíc styk stěžovatele s dětmi probíhal v poměrně širokém rozsahu, když byl rozsudkem Okresního soudu Brno – venkov ze dne 3. 3. 2015, č.j. Nc 121/2013-242, upraven tak, že stěžovatel je oprávněn stýkat se s nezletilými dětmi každý sudý víkend v roce od pátku 15 hodin do pondělí 8 hodin a dále každé úterý a čtvrtek vždy v době od 15 hodin do 8 hodin následujícího dne, přičemž z odůvodnění rozsudku krajského soudu, mimo odsouzení stěžovatele, nevyplývají jiné důvody, pro které by měl být jejich styk významným způsobem omezen.

34. Styk stěžovatele s nezletilými dětmi, ať už v přímé nebo nepřímé podobě, má přitom zásadní význam pro emoční pouto mezi nimi a další vývoj vzájemného vztahu. Stěžovateli lze v tomto směru přisvědčit, že čím déle nebude jejich vzájemný kontakt

vůbec probíhat, o to náročnější pravděpodobně bude pozdější obnovení tohoto vztahu po jeho návratu z výkonu trestu odnětí svobody. Navíc se jedná také o nezanedbatelný faktor ovlivňující budoucí resocializaci stěžovatele. Navzdory tomu, že přirozenou součástí výkonu trestu odnětí svobody je určité omezení soukromého a rodinného života, je současně ve většině případů možné považovat za zcela opodstatněný také požadavek na to, aby byly alespoň v minimální možné míře zachovány dosavadní kontakty odsouzeného. Komunikace s blízkými totiž představuje jeden z nejvýznamnějších prostředků posilování sociálních vazeb odsouzeného a absence takovýchto kontaktů následně komplikuje úspěšné začlenění těchto osob zpět do běžného života.

35. Přestože není pochyb o tom, že je třeba jednání stěžovatele, které bylo předmětem trestné činnosti, z pohledu společnosti jednoznačně odmítnout, což se ostatně promítlo do jeho odsouzení k výkonu trestu odnětí svobody, neměl by být sekundárně trestán také apriorním vyloučením jakéhokoliv styku (přímého i nepřímého) se svými nezletilými dětmi. Neupravením tohoto styku krajským soudem k tomu ale v podstatě fakticky došlo. Vzhledem ke skutečnosti, že se stěžovatel nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a s ohledem na omezení z toho vyplývající, jakož i s ohledem na relativně nízký věk nezletilých dětí, je jakýkoliv jeho kontakt s nimi, ať již přímý či nepřímý, z velké části závislý na postoji a přístupu matky nezletilých, a to ať už jde o umožnění vzájemného poštovního či telefonního kontaktu nebo o případný doprovod dětí do věznice. Při jednání u odvolacího soudu ovšem matka nezletilých opakovaně vyjádřila svůj nesouhlas se stykem dětí a stěžovatele v prostorách věznice. To, že by rodiče nezletilých společně náhle dosáhli dohody na jakémkoliv formě styku stěžovatele s dětmi, se při jejich zcela protichůdných názorech na danou otázku, a potažmo i s přihlédnutím k jejich předchozí poměrně problematické komunikaci, nejeví jako pravděpodobné. V důsledku toho, že krajský soud styk stěžovatele s dětmi neupravil, je tak nyní pouze na uvážení matky nezletilých, jestli setrvá na svém vyjádření z řízení před odvolacím soudem a styk dětí se stěžovatelem bude i nadále odmítat nebo zda stěžovateli k uskutečnění přímého nebo alespoň nepřímého styku s jeho dětmi napomůže a zda tedy k jejich styku v budoucnu nakonec dojde (jak naznačila ve vyjádření k ústavní stížnosti) a kdy se tak stane. I v tomto kontextu se proto způsob, kterým se krajský soud vypořádal s návrhem stěžovatele na úpravu styku s nezletilými dětmi, jeví jako nedostatečný.

36. Pro úplnost lze doplnit, že při rozhodování soudu o úpravě styku rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody s nezletilým dítětem by měla hrát důležitou roli také povaha konkrétního trestného činu, za jehož spáchání byl rodič odsouzen, když je třeba zohlednit především to, zda trestná činnost nesměřovala vůči členům rodiny odsouzeného nebo dokonce vůči samotným nezletilým dětem – rozdílně tak bude nutné posuzovat návrh na úpravu styku rodiče odsouzeného například za spáchání trestného činu proti majetku a rodiče odsouzeného za trestný čin týrání svěřené osoby apod. Tímto aspektem se však krajský soud v rámci svého rozhodování taktéž blíže nezabýval nebo to minimálně podrobněji nepromítl do odůvodnění rozsudku, když toliko stručně uvedl, za jaké trestné činy byl stěžovatel odsouzen.

37. S povahou trestné činnosti, za kterou byl rodič nezletilého odsouzen, pak souvisí také to, do jakého typu věznice a do které konkrétní věznice byl pro výkon trestu zařazen, od čehož se odvíjí jednak podmínky pro návštěvy ve věznici, ale také vzdálenost věznice od bydliště nezletilých dětí (a potažmo tak také finanční náklady a

časová náročnost případné návštěvy). Jako vhodné se jeví současně přihlídnout i k tomu, jakým způsobem odsouzený plní stanovený program zacházení, zda mu byla udělena odměna (např. v podobě mimořádného zvýšení doby trvání návštěv nebo povolení opustit v souvislosti s návštěvou věznicí) nebo zda mu byl naopak uložen kázeňský trest. Krajský soud v Brně se sice obrátil na Věznicí Rapotice s dotazem, zda jsou v rámci této věznice vytvořeny podmínky pro styk odsouzených s nezletilými dětmi, a obdržel kladné vyjádření (viz čl. 289 spisu), nicméně toto v odůvodnění rozsudku pouze konstatoval, a žádný další závěr již z této skutečnosti nevyvodil.

VII.

38. Na základě všech výše uvedených skutečností dospěl Ústavní soud k závěru, že výrok V. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2016, č.j. 13 Co 165/2015-330, z hlediska ústavněprávního přezkumu neobstojí, vzhledem k deficitům, které v důsledku nerespektování požadavku na řádné odůvodnění vykazuje.

39. Úkolem obecných soudů je, aby při zohlednění všech podstatných okolností daného případu a z nich vyplývajících zájmu dítěte, který musí být vždy předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí, rozhodly o konkrétní podobě nejvhodnějšího uspořádání vztahu mezi rodiči a dětmi. V případě, že se jeden z rodičů nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, musí soud vzít v úvahu z této skutečnosti vyplývající omezení. Samotný výkon trestu odnětí svobody by však a priori neměl být považován za důvod upřít rodiči ve výkonu trestu přímý styk s nezletilým dítětem. Tím spíše by neměl být rodiči ve výkonu trestu odnětí svobody bez dalšího upírán alespoň nepřímý styk s dítětem, který může přímý styk s ohledem na jeho případnou nevhodnost v konkrétním případě buď dočasně nahradit či vhodně doplnit. Především je však nezbytné, aby se obecné soudy vždy zabývaly možnostmi přímého i nepřímého styku s přihlédnutím ke specifickým okolnostem každého případu a aby svůj závěr v tomto směru také řádně zdůvodnily, a to s odkazem na relevantní důvody a nikoliv pouze pomocí obecného konstatování, že návštěva ve vězení by pro nezletilé dítě mohla představovat trauma.

40. Bylo povinností krajského soudu, vyplývající z práva stěžovatele na spravedlivý proces, se návrhem na úpravu styku s nezletilými dětmi, který stěžovatel prostřednictvím své právní zástupkyně učinil při jednání odvolacího soudu, řádně zabývat a v odůvodnění svého rozsudku se s tímto návrhem také adekvátním způsobem vypořádat. Podrobnější a přesvědčivé zdůvodnění vztahující se k výroku V. však v rozhodnutí krajského soudu absentuje. Krajský soud v Brně v potřebném rozsahu nezohlednil jednotlivé okolnosti podstatné pro posouzení věci a blíže nerozvedl, jakými úvahami se při svém rozhodování řídil.

41. Napadené rozhodnutí krajského soudu je tak dle Ústavního soudu nedostatečně odůvodněno, což vede ve svém důsledku k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud proto ústavní stížnosti částečně vyhověl a výrok V. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2016, č.j. 13 Co 165/2015-330, podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil.

42. Ústavní soud takto rozhodl, aniž by chtěl jakkoliv předjímat rozhodnutí, které Krajský soud v Brně následně ve věci styku stěžovatele s nezletilými dětmi po náležitém posouzení věci a komplexním zhodnocení všech relevantních kritérií znovu učiní.

VIII.

43. Kromě rozhodnutí o styku s dětmi stěžovatel v ústavní stížnosti brojí také proti způsobu, jakým bylo rozhodnuto o výživném a dlužném výživném. S touto argumentací stěžovatele se však ztotožnit nelze.

44. Rozsudek soudu prvního stupně byl odvolacím soudem změněn, a to jak pokud jde o částku, kterou je stěžovatel povinen přispívat na výživu nezletilého F., tak pokud jde o dlužné výživné na nezletilého F., i pokud jde o výživné stanovené stěžovateli na nezletilou Š. Odvolací soud dle přesvědčení Ústavního soudu vycházel ze standardního pojetí institutu výživného a kritérií pro jeho určení, přičemž okolnostem důležitým pro rozhodování o výši výživného věnoval potřebnou pozornost, své úvahy srozumitelně vysvětlil a učiněné závěry zdůvodnil. Zohlednil majetkové poměry stěžovatele a jeho další vyživovací povinnosti, jakož i poměry matky nezletilých dětí a odůvodněné potřeby dětí narůstající s postupujícím věkem. Námitce stěžovatele stran nezohlednění jeho aktuálních poměrů přisvědčit nelze. Krajský soud v Brně si byl dobře vědom toho, že stěžovatel se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a v tomto směru zcela správně poukázal na to, že chování stěžovatele, v důsledku kterého byl odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody, nemůže negativním způsobem ovlivňovat jeho vyživovací povinnost vůči nezletilým dětem. V tomto směru lze přitom kromě nálezu sp. zn. IV. ÚS 1181/07 ze dne 6. 2. 2008 (N 32/48 SbNU 415), na který poukázal již odvolací soud, odkázat také na další rozhodnutí, v rámci kterých se Ústavní soud obdobnou tematikou v minulosti již zabýval – viz např. usnesení sp. zn. I. ÚS 687/08 ze dne 8. 4. 2008, usnesení sp. zn. I. ÚS 2507/15 ze dne 22. 12. 2015, usnesení sp. zn. I. ÚS 1939/16 ze dne 19. 7. 2016 nebo usnesení sp. zn. II. ÚS 869/17 ze dne 2. 5. 2017. Rozhodnutí krajského soudu o výživném a dlužném výživném tedy za svévolné považovat nelze, přičemž vzhledem k limitům ústavněprávního přezkumu Ústavnímu soudu dále nepřisluší úvahy odvolacího soudu v tomto směru jakkoli přehodnocovat.

45. V této části byla proto ústavní stížnost odmítnuta jako zjevně neopodstatněná podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 8. srpna 2017

Ludvík David
předseda senátu